

Un artículo casi desconocido en el que el poeta de Sarrià hace una denuncia implacable

“La Barcelonota”, la Barcelona que Foix detestaba

El ciudadano Josep Vicenç Foix nació en Sarrià, en 1893.

El escritor J. V. Foix —le irritaba que no le fuera respetado su “nom de plume”, compuesto, como él definía plásticamente, por cuatro consonantes y dos vocales— nació en 1917, en aquella importante “Revista” de López Picó y en la que había ingresado de la mano de Folguera.

Su pasión por casar las letras ya la había exteriorizado de tal manera y con tanta pasión que el padre le instaló una fundición tipográfica, al percatarse de que lo suyo no era, desde luego, ni el negocio familiar de la pastelería ni siquiera el Derecho.

En la embocadura de los años 20 reinaba en su villa natal una inquietud perfectamente descriptible. Sarrià pugnaba por mantener su independencia municipal, aunque maliciaba que era poco menos que inviabile, habida cuenta que Gràcia y otros núcleos limítrofes habían sido fatalmente absorbidos por la capital. La agresión de Sarrià se produjo en 1922. Foix, que vivía con intensidad la vida local, no sólo sentía como propia aquella indignación que dominaba a la parroquia, sino que como espíritu selecto tenía una cuenta pendiente que saldar. Así se explica el artículo tremendo que tituló significativamente: “La Barcelonota”.

Retahíla de agravios

Su particular “memorial de greuges” era de índole cívico y estético, porque detestaba el populismo demagógico, la mediocridad, el “xaronisme”, la vulgaridad de la burguesía, el “païralisme” y sobre todo el “cofoïsme”. Era vanguardista y estaba fascinado por los clásicos griegos y latinos: “M’excalta el nou i m’enamora el vell”, escribiría en un prodigio de síntesis poética; era austero y estoico, sereno e irrenunciablemente crítico y autocrítico.

La retahíla de agravios que for-

mula contra “La Barcelonota” no era un fruto circunstancial. Y es que su innato ejercicio de la lucidez le hizo mantenerse alerta; pero además supo conservar la libertad y permanecer al margen de las tan funestas “capelletes”, nidios de vulgaridad y de envidia. Así se comprende que no pocas de las acusaciones que vertió no sólo consideraba después que permanecían vigentes, sino que las repetía a cuantos quisieran escucharle. Conocida la mentalidad aberrante de ciertos indígenas enfrebrecidos, limitados y mezquinos, no es de extrañar que le acusaran de entibiador de jóvenes catalanistas; se trataba de “lletraferits” o de escritores en ciernes que le rendían visita y a los que les denunciaba la mediocridad que imperaba en este “país petit i baix de sostre”.

Una vez escrito el artículo “La Barcelonota”, bajó a la ciudad y fue derecho a “La Publicitat” —redacción en la que ingresaría en 1922—, en donde se lo rechazaron de plano: A renglón seguido resolvió entregarlo a “La Cònsola”. Era un periódico quincenal de información sarrianense, nacido en 1919, por él impulsado y que, aparecidos una veintena de números, desaparecería al año siguiente.

Anónimo

El texto de J. V. Foix fue publicado en el n.º 9, del 17 de enero de 1920, en portada y sin firma. Y reza así:

“Al bell sinus de la magna Barcelona exalçada pels poetes, pels artistes i pels patriotes, s’hi ha nodrit una nova ciutat: La Barcelonota. Té tots el vicis d’una mocosa que tira a bagassa i amb la impetuositat amb què satisfà totes les impulsions capricioses del seu instint, està a punt d’assetjar la ciutat noble, cara al patriota ardent. A la Barcelonota, el gran Maragall, li endreça un himne; però analfabeta d’esperit, no ha comprès el seny cabdal i ha preferit d’apropiar-se a la seva honor els cuplets de baixa

inspiració i simbolitzar-se a la manera d’una balladora de la Bohèmia pastixant l’al·legoria d’un escenògraf, tal, i deixant-se interpretar per un actor qualsevol de vodevill.

Visión de la ciudad

“Aqueixa Barcelonota ha estat, de temps, victoriosa sobre la Barcelona en projecte. Es la ciutat de la post-Exposició, del catalanisme colombòfil, esperantista i de fotografia artística; de les cases de l’Eixample (modernisme arquitectònic), del *Piripitipi*, del tifus, de la *Universitat pium*, de l’*Esquella de la Torratxa*, de les postals de la Solidaritat, de les carniceres adultes, del monument a En Piarrá, del *Ju-Cut!*, de les males tipografies, de les senyeres artístiques de gran nombre d’orfeons, de les clavegueres dels guàrdia urbans llançiosos i polsosos, de la *Vanguardia amb esqueles*, de la *Veu* amb esqueles i amb redactors i corresponsals cursis, de les querides econòmiques amb passadors d’or de Toledo, del raiu de la Música Catalana, del *K.D.T.*, dels interiors d’un 90 % de cases senyoriaves, de les sabates enllustrades menjant un sandwich i aixugantse els dits amb la sola, dels poetes futuristes analfabets, dels ateneus polítics de districte, de l’ortografia sense normes i de les normes sense gramàtica, de les barraques teatrals, de el *Cine*, de el *“Cine Doré”* y de gairebé tots els cines, dels jocs florals de la Bonanova, de Sant Gervasi, de Gràcia, de Provença, de Sans, d’Hostafrancs i de la Bordeta; dels wàters sense paper higiènic i del paper higiènic amb endecasil·labs, dels Music-Hall democràtics, de la manicura improvisada, d’*els Segadors* i la *Marsellesa* a quatre veus discordes, dels fullets eròtics clandestins, de les menors de l’Opisso, de les edicions anarquistes de vulgarització, de totes les postals que s’han editat, s’editen i s’editaran si no hi posem el cor i els punys per evitar-

J. V. Foix en la época en que escribió un demoleedor artículo sobre la Barcelona que no le gustaba, una ciudad que absorbía a los municipios limítrofes

ho, dels adulteradors de comestibles, d’En Lerroux, del carrer de Migdia i afluent, dels sardanistes de fantasia, dels acaparadors sense fre, dels tanguiste tronats, etc., etc.

“I tots aquests aspectes de la Barcelonota corresponen a una lletania que no té altra ora pro nobis que *suor* i *pium* repetit fins a llanguir-ne.

suada com ho són els nostres diaris sicalíptics de llurs deliciós col·leccions de París. Es un tros de la Barcelona podrida que espera l’hora de la gran amputació de la Catalunya ciutat que vol veure l’alba de la seva naixença coronada d’un cercle de patíbuls.”

LLUIS PERMANYER

SEGONA RELACIÓ D'ADHESIONS

* MANIFEST SOBRE L'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA I LA REALITAT METROPOLITANA

L'Associació Catalunya i Futur ha impulsat un manifest proposant que les institucions de Catalunya promouguin l'elaboració d'un Llibre Blanc de l'Administració Pública que permeti l'anàlisi crítica de l'organització i el funcionament del conjunt de les institucions i les administracions que existeixen i actuen a Catalunya. També proposem l'elaboració d'un Mapa Comarcal que serveixi de marc a la cooperació intermunicipal.

l'ica d'inversions i de serveis públics. Avui, davant dels signes de reactivació econòmica que es manifesten, és més necessari que mai comptar amb una autoritat metropolitana que completi l'acció dels municipis que la conformen. La Barcelona de 1992 no pot perdre l'instrument polític i tècnic que permet l'actuació global sobre el territori. La institució metropolitana representativa és l'interlocutor polític de les empreses públiques i privades que donen els serveis metropolitans, dels sectors econòmics i socials que actuen en la Barcelona real i de tots aquells que volen participar en l'elaboració i l'execució de la ciutat dels Jocs Olímpics de 1992. Avui, que Barcelona pot iniciar un nou període de creixement i d'esplendor, no pot fer un pas endarrerat en la seva capacitat d'autogovernar-se.

Signants membres de l'Associació:

- Josep Mª Socías Humbert President
Carles Sanpons Vice President
Katy Carrera Secretari
David Ferrer Vice Secretari
Jordi Petit Fontseré Tresorer
Alberto Esquerdo Comptador
Anna Balletbó Vocal
Jordi Borja Vocal
Antoni Castellis Vocal
Carles Navales Vocal
Salvador Giner Vocal
Paz Molinas Vocal
Alfredo Pastor Vocal
David Pérez Maynar Vocal
Guerau Ruiz Pena Vocal
Francesc Raventós Vocal
Margi Bernad Vocal
Antonio Aponte Soci
Francesc Adam Soci
Santiago Dexeus Soci
Emilio Garcia Arróniz Soci
Vicent Bernat Soci
Eladió Gutiérrez Soci
Roma Gubern Soci
Héctor Santovsky Soci
Ildelfons Vallis Soci
Leopoldo Ortega Monasterio Soci

- Joan Borràs, Fotògraf
Joan Bosco Cusó, Aparellador
Margarida Bou, Mestre
Marina Bru, Periodista
Jaume Camallonga, Sociòleg
Silvia Camón i Clarà, Administrativa
Marino Canosa, Aparellador
Modesto Carrión, Tècnic
Alicia Casas, Administrativa
Lluís Casassas, President de la Societat Catalana de Geografia
Francesc Català Roca, Fotògraf
Eulogi Claveria, Arquitecte Tècnic
Colita, Fotògrafa
Pere Oriol Costa, Periodista
Joan Cuatrecasas, Professor Mercantil
Joan Cufriñás i Segón, Enginyer Industrial
Josep A. Dols, Arquitecte
Antoni Eras González, Economista
Manuel Esteve, Economista
Llorens Estivill i Alonso, Economista
Xavier Fabres, Periodista
J. Carlos Fernandes Rubio, Gerent Empresa Pública
Julio Finó i Roquer, Delineant
Francesc Fornells Pla, Pintor
Joan Fuster, Historiador
Patricia Gabancho, Periodista
Ramón Galdón i Garcia, Economista
Gaspar Garcia i Buyreu, Aparellador
Bernardo Garcia Rojo, Arquitecte
Miquel Gimeno, Enginyer Tècnic
Pere Gimferrer, Escriptor
Manuel Gomez Acosta, Dirigent CCOO
Lluís Gonzalez, Aparellador
Carme Hernandez i Cros, Aparelladora

- Francisco Hidalgo, President Peña Fosforito
Amadeu Iglesias, Arquitecte
Artur Isern i Costa, Economista
Manuel Izquierdo i Lopez, Gerent Empresa Pública
Jordi Jové, Director Empresa
Màxim Loizu Fernandez Reinoso, Diputat Provincial
Josep Lluís Lubleza
Pilar Marsán, Economista
Ferran Marzal, Tècnic Comercial
Ferran Mascarell, Historiador
Oriol Maspons, Fotògraf
Lluís Millet, Arquitecte
Josep Mir i Bagó, advocat. Secretari General de la Federació de Municipis de Catalunya
Josep Montanyés, Director teatre
Antoni de Moragas Spà, Arquitecte
Joan Muntaner Moliner
Albert Mussons, Periodista
Pere Narbona i Coll, Enginyer Industrial
Fernando Navarro, Advocat
Martí Parellada i Sabata, Economista i Catedràtic
Jordi Parés Grahi, Enginyer Industrial
Lluís Mª Pasqual i Roca, Aparellador
Ester Pastor, Mestressa
Albert Pérez Baró, fill, Tècnic Rel. Públiques
Jaume Ponsa, Economista
Carles Pradas, Director ràdio Sant Just

- Judith Pueyo i Ramoneda, Administrativa
Gustau Roca i Jordi, Aparellador
Cesàreo Rodríguez Aguilera, Senador
Roser Rodríguez, Administrativa
Armand Saez, Economista
Jacint Salvador i Cerezalet, Aparellador
America Sanchez, Dissenyador gràfic
Guillem Sanchez i Juliachs, Economista
Trinidad Sanchez Pacheco, Directora Academia de Espanya de Roma
Joan Senent Josa, Biòleg
Concha Sisquella, Pintora
F. Sistach, Director Ràdio Castelldefels
Abundio Solis Roanes
Josep Subirós, Filòsof
Pancho Taboas, Editor
Marçal Tarragó, Economista
Manel Torres Capell, Arquitecte
Eugenio Trias, Filòsof
Albert Truño i Lagares, Publicista
Josep Mª Truño i Lagares, Editor
Josep Mª Vegara, Economista
Pau Verrié, Gerent, Universitat de Barcelona
Ignasi Vidal, Director Ràdio Badalona
J.A. Viñals, Comerciant
Mª Rosa Viñoles i Garcia, Aparelladora

Adhesions - Segona relació
Nolasc Acarin, Metge
José A. Acebillo, Arquitecte
Joan Barénys i Oriol, Llicenciat en Dret
Francesc de Borja Aragay i Pradas, Professor

CATALUNYA... I FUTUR

Consell de Cent, 329, 1ª Pis

Tel. 301 33 71